

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.

o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 30 czerwca 2021 r.,

zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa [...]

1. oddala zażalenie;

2. nie obciąża skarżącego (ubezpieczonego) obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym na rzecz pozwanego organu rentowego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) na rzecz radcy prawnego M. O. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego udzielonego z urzędu ubezpieczonemu P. S. w postępowaniu zażaleniowym kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z 23 marca 2020 r., oddalił apelację P. S. (odwołujący się) od wyroku Sądu Okręgowego w [...] z 21 października 2014 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji organu rentowego z 7 sierpnia 2012 r., stwierdzającej między innymi, że z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej P. S. w okresach od 1 października 2006 r. do 30 czerwca 2009 r. i od 1 sierpnia 2009 r. do 31 stycznia 2012 r. nie podlegał dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu. Wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem doręczono odwołującemu się 28 sierpnia 2020 r.

W dniu 28 października 2020 r. (data nadania pisma w urzędzie pocztowym) P. S., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego z urzędu postanowieniem Sądu z 22 czerwca 2020 r., wniósł skargę kasacyjną do od wyroku Sądu Apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej określono wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 21.904 zł, argumentując, że wartość przedmiotu zaskarżenia została wyliczona jako suma wartości niewypłaconego zasiłku chorobowego za okresy, w których organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną zakwestionował wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego oznaczoną przez pełnomocnika skarżącego i wyjaśnił, że w rozpoznawanej sprawie wartość tę stanowi wysokość składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres jednego roku (październik 2006 r. - wrzesień 2007 r.), która po zaokrągleniu wynosi 444 zł.

Pełnomocnik skarżącego nie zajął stanowiska w zakresie podniesionego przez organ rentowy błędu w sposobie obliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, mimo że odpis odpowiedzi na skargę kasacyjną został mu doręczony w trybie art. 132 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny w [...], postanowieniem z 14 grudnia 2020 r.:

- 1) ustalił wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia na kwotę 444 zł;
- 2) odrzucił skargę kasacyjną;

- 3) zasądził od P. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w [...] kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym;
- 4) oddalił wniosek radcy prawnego M. O. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej P. S. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygany spór jest sporem o prawo majątkowe, w przypadku którego dopuszczalność zaskarżenia kasacyjnego podlega ograniczeniu ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia. Przedmiotowa sprawa nie należy do kategorii spraw wymienionych w art. 398² § 1 k.p.c., w których dopuszczalne jest wniesienie skargi kasacyjnej niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. W szczególności nie jest sprawą o „objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego”, skoro spór dotyczył ubezpieczenia chorobowego, które dla skarżącego jest ubezpieczeniem dobrowolnym. Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że w sprawie o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (będącej sprawą o prawa majątkowe) wartość przedmiotu zaskarżenia, warunkująca dopuszczalność skargi kasacyjnej, ustalana jest jako suma składek za sporny okres, nie więcej niż za rok (art. 22 k.p.c.) Powołując się na argumentację przytoczoną w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16 (OSNP 2017 nr 1, poz. 6), Sąd Apelacyjny w [...] wyjaśnił, że jakkolwiek z ustaleniem samego podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu wiąże się lub może się wiązać w przyszłości prawo do świadczeń (np. zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego), jednak w sprawach o podleganie ubezpieczeniom społecznym (istnienie lub nieistnienie stosunku ubezpieczenia, objęcie obowiązkiem ubezpieczeń społecznych) rozpoznawanych przez sądy ubezpieczeń społecznych chodzi przede wszystkim o to, czy w związku z podleganiem ubezpieczeniom społecznym powinny być uiszczane składki na te ubezpieczenia, a także o ustalenie podstawy wymiaru składek, ustalenie osoby płatnika składek itd. To ten bliższy cel, czyli konieczność uiszczenia składek, powinien determinować podstawę ustalenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Z decyzji o objęciu ubezpieczeniem lub wyłączeniu z ubezpieczenia wynika obowiązek uiszczenia składek, natomiast prawo do określonych świadczeń uwarunkowane jest wystąpieniem ustawowych

przesłanek, które w toku postępowania o objęcie ubezpieczeniem nie stanowią przedmiotu kontroli.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarżący błędnie oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia, w sposób całkowicie nieodpowiadający przedmiotowi sporu. W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi wysokość składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres 12 miesięcy – od 1 października 2006 r. do 30 września 2007 r.

Pełnomocnik skarżącego, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie przedstawił szczegółowego wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Ograniczył się do wyjaśnienia, że wartość przedmiotu zaskarżenia została ustalona jako suma świadczeń zasiłkowych, o które skarżący się ubiega, co jest wyliczeniem błędnym, nieadekwatnym do treści art. 22 k.p.c. Miarodajne są zatem szczegółowe wyliczenia organu rentowego, których skarżący nie podważył.

W tym kontekście, skoro wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł, to skarga kasacyjna podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna, o czym Sąd Apelacyjny orzekł w punkcie drugim sentencji postanowienia, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach procesu wydano na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r., poz. 265). Stosując przywołaną podstawę prawną, która nie odnosi się wprost do wynagrodzenia w postępowaniu kasacyjnym w przypadku wniesienia odpowiedzi na skargę kasacyjną, Sąd Apelacyjny miał na uwadze ogólną i podstawową w zakresie kosztów postępowania normę art. 98 § 1 k.p.c. Tym samym, brak w treści § 10 rozporządzenia określenia wysokości wynagrodzenia pełnomocnika w sytuacji wniesienia przez radcę prawnego jedynie odpowiedzi na skargę kasacyjną nie może być kwalifikowane jako wyłączenie prawa do zwrotu kosztów w takiej sytuacji, lecz jako luka prawna, którą należy uzupełnić przez analogię i zastosować § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia.

Wniosek radcy prawnego M. O. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu P. S. w postępowaniu kasacyjnym został oddalony, gdyż wniesienie skargi kasacyjnej podlegającej odrzuceniu z powodu niespełnienia

jej istotnych, konstrukcyjnych wymagań nie jest „udzieleniem pomocy prawnej”, uzasadniającym przyznanie kosztów pełnomocnikowi z urzędu.

Skarżący P. S. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...], zaskarżając je w części obejmującej punkty 2, 3 i 4 oraz zarzucając naruszenie:

1) art. 22 k.p.c., przez jego zastosowanie przy ustalaniu przez Sąd Apelacyjny wartości przedmiotu zaskarżenia, mimo że przedmiotowa sprawa nie dotyczy prawa do świadczeń powtarzających się;

2) art. 25 § 1 k.p.c., przez ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 444 zł, mimo że Sąd Apelacyjny nie dokonał rzeczywistego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, w szczególności nie zarządził w tym celu dochodzenia, lecz przyjął bezkrytycznie za własne stanowisko ZUS;

3) art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c., przez odrzucenie skargi kasacyjnej P. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 23 marca 2020 r., mimo że jest ona dopuszczalna, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż 10.000 zł;

4) § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, przez oddalenie wniosku o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu, mimo że skarga kasacyjna spełniała wymagania formalne, a odmienna od pierwotnej wartość przedmiotu zaskarżenia została ustalona przez Sąd dopiero po jej wniesieniu.

Na podstawie art. 380 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. składający zażalenie wniósł o rozpoznanie przez Sąd Najwyższy punktu pierwszego postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z 14 grudnia 2020 r., w którym Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżania w postępowaniu kasacyjnym na kwotę 444 zł. Żalący się wniósł o zmianę pkt 1 postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z 14 grudnia 2020 r. przez ustalenie wartości przedmiotu zaskarżania w postępowaniu kasacyjnym na kwotę 21.904 zł, ewentualnie – o jego uchylenie.

Mając na uwadze postawione zarzuty, P. S. wniósł o:

- uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z 14 grudnia 2020 r.; ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym;

- zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych;

- zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu zażaleniowym. Pełnomocnik oświadczył, że koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części.

W odpowiedzi na zażalenie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione i z tej przyczyny zostało oddalone.

1. Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 22 k.p.c. Prawidłowo Sąd Apelacyjny zastosował ten przepis przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że sprawa o objęcie ubezpieczeniem społecznym (w tym o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym) jest sprawą o prawa majątkowe, gdyż z decyzji o objęciu ubezpieczeniem (wyłączeniu z ubezpieczenia) wynikają bezpośrednio skutki majątkowe.

Należy podzielić pogląd Sądu Apelacyjnego, że użyte w art. 398² § 1 zd. drugie k.p.c. określenie „o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia” odnosi się do ubezpieczenia obowiązkowego, a nie dobrowolnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 października 2020 r., I UZ 12/20, LEX nr 3160004). Stąd też dopuszczalność skargi kasacyjnej w rozpoznawanej sprawie zależała od przekroczenia progu 10.000 zł jako kwoty granicznej dopuszczalności skargi w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W postanowieniu z 4 listopada 2003 r., II UZ 91/03 (LEX nr 1129286) Sąd Najwyższy przyjął, że w sprawach dotyczących objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem społecznym dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia, bowiem określenie przedmiotu sprawy, którego dotyczy wyłączenie zawarte w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., odnosi się do regulacji ustawowej tego przedmiotu. Określenie "objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego" odnosi się do definicji tego pojęcia zawartej w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Ustawa ta rozróżnia obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe (określone w art. 6, art. 6a ust. 1, art. 6b ust. 1, 11 ust. 1 i 12 ust. 1) od dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnych i rentowych, o których mowa w art. 7, oraz chorobowych określonych w art. 11 ust. 2. Jeżeli dojdzie do dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, to nie zmienia się ono w ubezpieczenie obowiązkowe. Warunki powstania dobrowolnego ubezpieczenia, jego kontynuowania i ustania uregulowane są w art. 14 ustawy systemowej, który to przepis jest regulacją odrębną od zasad obowiązujących przy ubezpieczeniu obowiązkowym. Użyte w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. określenie „objęcie obowiązkiem ubezpieczenia” odnosi się do ubezpieczenia obowiązkowego, a nie dobrowolnego (tak również m.in. w postanowieniach Sądu Najwyższego: z 8 marca 2017 r., II UZ 80/16, LEX nr 2261739; z 24 października 2017 r., I UZ 69/17, LEX nr 2427171; z 19 kwietnia 2018 r., II UZ 9/18, LEX nr 2549198).

Prawidłowy jest również pogląd Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którym w sprawie o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu nie jest możliwe ustalanie wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, które uzyskalaby ubezpieczony (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 września 2020 r., II UZ 18/20, LEX nr 3054009).

W sprawie o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, a nie obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia, która została ustalona prawidłowo przez Sąd drugiej instancji jako suma składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za sporny okres, nie więcej niż za rok (art. 22 k.p.c.). Sąd Najwyższy w przywołanym już postanowieniu z 8 marca 2017 r., II UZ 80/16, stwierdził, że

„jakkolwiek z ustaleniem samego podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu wiąże się lub może się wiązać w przyszłości prawo do świadczeń (np. zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego), jednak w sprawach o podleganie ubezpieczeniom społecznym rozpoznawanych przez sądy ubezpieczeń społecznych chodzi przede wszystkim o to, czy w związku z podleganiem ubezpieczeniom społecznym powinny być uiszczane składki na te ubezpieczenia, a także ustalenie podstawy wymiaru składek, ustalenie osoby płatnika składek itd. Z decyzji o objęciu lub wyłączeniu z ubezpieczenia wynika obowiązek uiszczenia składek, natomiast prawo do określonych świadczeń uwarunkowane jest wystąpieniem ustawowych przesłanek, które w toku postępowania o objęcie ubezpieczeniem nie stanowią przedmiotu kontroli”.

Również w postanowieniu z 22 stycznia 2019 r., II UZ 41/18 (LEX nr 2609105) Sąd Najwyższy zaprezentował pogląd, że w sprawie o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu nie jest możliwe ustalanie wartości przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, które uzyskalaby ubezpieczony, a pogląd wyrażony w uchwale składu powiększonego Sądu Najwyższego z dnia 20 lipca 2016 r., III UZP 2/16 (OSNP 2017 nr 1, poz. 6), której nadano moc zasady prawnej, dotyczył kosztów procesu w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu i odnosił się do nieaktualnego już rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

2. Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 25 k.p.c. Faktem jest, że Sąd Apelacyjny nie dokonał formalnego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, w szczególności nie zarządził w tym celu dochodzenia (nie wydał postanowienia o treści: „sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego i zarządzić w tym celu dochodzenie”), lecz przyjął w tym zakresie stanowisko organu rentowego (wyliczenie przedstawione przez ZUS). Nie oznacza to jednak, że naruszył w ten sposób art. 25 k.p.c. Istotne było samo ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia (pkt 1 zaskarżonego postanowienia) jako przesłanka odrzucenia skargi kasacyjnej

(pkt 2 zaskarżonego postanowienia). Wartość przedmiotu zaskarżenia – odniesiona do sumy składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za sporny okres, nie więcej niż za rok (art. 22 k.p.c.) – została ustalona przez Sąd Apelacyjny prawidłowo. Odpis odpowiedzi na skargę kasacyjną (pisma wniesionego przez organ rentowy), w której ZUS [...] Oddział w Ł. przedstawił szczegółowe wyliczenie wartości przedmiotu zaskarżenia (k. 698, strona 3 odpowiedzi na skargę), odniesione do sumy składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe (art. 22 k.p.c.), został doręczony pełnomocnikowi skarżącego, który nie zareagował na te wyliczenie, co stanowiło dla Sądu Apelacyjnego wystarczający powód do przyjęcia, że wyliczenia organu rentowego są prawidłowe (por. art. 230 k.p.c.).

Nie można zgodzić się z argumentem pełnomocnika skarżącego, że określona przez stronę skarżącą wartość przedmiotu zaskarżenia, która nie została poddana formalnemu sprawdzeniu przez sąd w trybie art. 25 k.p.c., jest dla sądu wiążąca. Sąd Apelacyjny miał obowiązek zbadać, czy skarga kasacyjna wniesiona przez skarżącego jest dopuszczalna. Przy dokonywaniu tej oceny nie mógł być związany błędnym oznaczeniem wartości przedmiotu zaskarżenia przez stronę skarżącą. Skarga okazała się niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, a zatem prawidłowe (i konieczne) było jej odrzucenie.

3. Tym samym nie jest usprawiedliwiony zarzut naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. ze względu na odrzucenie skargi kasacyjnej, mimo że jest ona dopuszczalna, gdyż wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest niższa niż 10.000 zł. Jak wynika z wcześniejszych rozważań, wartość przedmiotu zaskarżenia prawidłowo ustalona przez Sąd Apelacyjny na kwotę 444 zł, okazała się niższa od granicznej kwoty 10.000 zł wyznaczającej dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawie o prawa majątkowe z zakresu ubezpieczeń społecznych.

4. Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, co pełnomocnik skarżącego wiąże z oddaleniem wniosku o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu, chociaż

skarga kasacyjna spełniała wymagania formalne, a odmienna od pierwotnej wartość przedmiotu zaskarżenia została ustalona przez Sąd Apelacyjny dopiero po jej wniesieniu.

Sąd Apelacyjny był uprawniony do takiej oceny prawnej, jest ona zgodna z orzecznictwem Sądu Najwyższego w kwestii możliwości oddalenia wniosku o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przez profesjonalnego pełnomocnika (adwokata lub radcę prawnego), jeżeli skarga kasacyjna jest z oczywistych przyczyn niedopuszczalna. W rozpoznawanej sprawie skarga kasacyjna była od początku z oczywistych przyczyn niedopuszczalna, co wynikało z utrwalonego orzecznictwa w kwestii sposobu ustalania wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawie o podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako bezzasadne na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Najwyższy nie obciążył skarżącego (ubezpieczonego) obowiązkiem zwrotu na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym, mając na uwadze jego sytuację życiową i majątkową, która stanowiła podstawę przyznania mu pełnomocnika z urzędu w postępowaniu kasacyjnym. Na marginesie można zauważyć, że odpowiedź na zażalenie nie zawierała argumentacji prawnej, która byłaby przydatna przy rozpoznawaniu zażalenia.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu zażaleniowym orzeczono na podstawie § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz § 16 ust. 2 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.